

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifu v petici; za naslove s delnimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovane se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno Molino pisarno št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije se proste poštnine.

V obrambo političnih pravic.

Sitno, dá, mučno je človeku, ako more sleherni hip povdarjati in zagovarjati jedno in isto, tem mučneje, ako je stvar jasna kakor beli dan in je človek uverjen, da je resnica jasna tudi onim, ki jo nočejo razumeti in se iz zle volje boré proti njej.

Taka se godi sosebno nam tržaškimi Slovencem. Mi vemo dobro, in naši nasprotniki vedó isto tako dobro, da nam Slovencem grede po zakonih ista prava, kakor vsem drugim državljanom in vsem drugim narodnostim; in vendar nam ne hote dati teh pravic, vendar nam jih kratijo železno doslednostjo.

Od tod prihaja, da moramo mi dan na dan ponavljati isto, da moramo dan na dan povdarjati svoja prava in tudi one vire, iz katerih izhajajo naša prava. Zato je postala stalna rubrika v naših glasilih: povdarjanje naših političnih in narodnih pravic ter naštevane zakonov in določeb, na katere se opirajo ta naša prava. S tem povdarjanjem in naštevanjem se vije vsopredno tudi povdarjanje toli jasne in logične resnice, da zakoni so za to tu, da se izvajajo tudi v resničnem življenju in za vse jednako.

Zakoni nam zagotavljajo politična in narodna prava: jednako pravo našega jezika v šoli, v uradu, v javnem življenju; pravo do oddajanja svojega glasu o raznih volitvah in to vsem onim, ki imajo v zakonu za to določeno kvalifikacijo; pravo do svobodnega negovanja svoje narodne bistvenosti, pravo do svobodnega izjavljanja svojega menenja po časopisih, pravo zbirati se in razpravljati o javnih stvareh itd. itd. To je cela vrsta lepih, koristnih in za napredek avstrijskih plemen neobhodno potrebnih pravic. Vse te pravice so lepo našete v naših osnovnih zakonih, a mi ne zahtevamo drugega, nego da se ti zakoni izvedejo v resničnem življenju tudi za nas, kakor se minuciozno natančnostjo izvajajo za naše sosede, Italijane in Nemce.

Vsi narodi Avstrije vedo dobro in se zavedajo, koli dragocena so ta prava; oni čuvajo ja-

strebovim očesom, da se jim ne kratijo ta prava. Sosebno zavedni Nemci in Čehi se oglašajo takoj, ako se je brez razloga n. pr. kje prepovedal kak shod, ali je morda vladni poverjenik na kakem shodu brez tehtnih razlogov posegal govornikom v besedo ali je morda celó razpustil zborovanje. Saj vidimo in čujemo sleherni hip, kako interpeluje v parlamentu ta ali oni poslanec radi postopanja vladnega zastopnika na tem ali onem shodu; kako vprašuje, zakaj se je prepovedalo to ali ono zborovanje. Zavedni, politički izšolani narodi vedo, da pravo do zborovanja in svobodnega izražanja svojega menenja, je temelj vsemu svobodnemu in ustavnemu življenju. Brez tega prava si niti ne moremo misliti pravega parlamentarnega življenja in uspešnega delovanja poslancev. Kako naj deluje poslanec v zmišlu svojih volilcev, ako se ti poslednji ne smejo zbirati in kolektivno izražati svojega mišljenja, svoje želje, svoje težnje in svojih potreb? Poslanec ne more biti v korespondenci z vsakim posamičnim volilcem, in poleg tega velik del volilcev nimajo sposobnosti za to, da bi samostojno in brez posvetovanja z drugimi mogli izražati svoje menenje o posamičnih konkretnih slučajih in o raznih važnih vprašanjih, dotikajočih se njihovih življenjskih koristij. Neobhodno potrebno je torej, da se volilec ne krati pravica do zbiranja in do svobodnega izražanja svojega menenja. Izvrševanje tega prava upliva vsikdar blagodejno in tudi če kateri govornik tu pa tam malo poskoči preko ojnice.

Razprave na zborovanjih dajejo obveščanja poslancem in so po takem neizogiben sestavni del parlamentarizma. Pa tudi vladi sami so koristna javna zborovanja. Saj mora biti njej do tega, da izve, kako misli in sodi javnost o tem ali onem vprašanju, o tej ali oni odredbi državne uprave. Shodi jo opozarjajo na razne nedostatke, katerih ona sama morda ne bi mogla zaznati. Ako jej je torej res do tega, da bode nje uprava blagonsna za javnost, mora tudi poslušati javnost.

Tako sodije v vseh svobodnih državah in tako sodi tudi naša prva politična instancija, na-

hajajoča se po milosti in dobrotosti vlade na našem municipiju. Seveda z malim pridržkom: javna zborovanja in shajanja so prepotrebna svobonostna institucija dotlej, dokler se je ne hoté posluževati tudi tisti nearečni Slovenci, ki si domišljajo v svoji objestnosti, da so i oni jednakopravni in jednakoveljavni državljani in ki žive v krivi veri, da zakonodajalec je ustvaril zakone za to, da bi se isti izvajali v resničnem življenju tudi — za njih — za Slovence!!

Naša politična oblast najniže stopinje postopa sistematično, da pokaže Slovencem njih zmoto. Prepoveduje se nagrobni napisi, prepovedujejo se železno doslednostjo tudi najnedolžnejše pesmi, prepovedujejo se veselice nepolitičnih društev, kličejo se na odgovornost in obkladajo s težkimi globami — celó do 100 gl. smo že prišli — oni, ki se se drznili izustiti najmanjši govorček ali zdravijco na kaki veselici ali v kaki gostilni; kličejo se na odgovornost zasebni in povsem neodvisni godci, ako so za pošteno plačilo svirali na kaki narodni slavnosti; prepovedujejo se javni čini pijetete do umrlih in v zadnji čas so se jeli prepovedovati shodi političnega društva „Edinosti“ in se temu društvu kratijo pravice, obsežene v praviilih, potrjenih od slavne vlade.

Pri nas je torej vse iluzorično: osebna svoboda, pravo do zborovanja, pravo do izražanja svojih mislij in svojega menenja, a razlogi za vse prepovedi se tlačijo v tisti znani elastični predal — obzirov na javni mir in red.

Kjerkoli hoče Slovenec na tržaški zemlji izvrševati svoja politična prava, hitro je tu mestna oblast z zatrdilom, da sta v nevarnosti javni mir in red.

Po takem se moramo vprašati vso zaresnostjo, ali smo res izključeni iz političnih pravic? Skoro bi morali misliti tako; sosebno neuko in nevedno ljudstvo mora slednjič priti do takega menenja. To pa demoralizuje, kvari in korumpuje naše ljudstvo, ker mu duši zavest o lastnem državljanstvu in človeškem dostojanstvu. Država pa treba zavednih in v same sebe zaupajočih državljanov; državlja-

PODLISTEK.

Prijatelj Lovro.

Črtica po resnici. — Spisal August Šenoa. Prevel C—š.

„Pusti vendar novine — zaklical je dijak čitajočemu sosedu — evo ti iz Zagreba najnovejših živih novin“.

„Servus dragi brate — pozdravil me je Zagorec.

Kedaj si odšel iz Zagreba? A kaj dela ta? A kaj veli oni?

Pa je to tudi res? Povej mi ti pravo! Ali si videl Tinko? Je-li se je zaročila Minka? In tako dalje brez konca in kraja.

„Mir, deca“, otresel sem se po človeški, da sem zdrav in cel, moral bi imeti deset glav in jezikov, kakor indijski bog, da pomirim vašo radovednost, ali sedaj vidite, da sem prepotoval nad sto milj sredi trde zime, in bolj sem ledena sveča nego človek. Dajte, da se mi duša nekoliko ogreje, pa sem vaš sluga“.

Da se odzovem bratimski nalogi, sel sem v kot k znancu svojemu, bradatemu Bodulu, ki je na vseučilišču prežvekoval helensko nesmrtnost.

„Torej vidiš, zopet smo se našli“ pritrtil je

moj krški apostol, pogladivši si dolgo brado svojo, „pa niti besedice nisi pisal iz Zagreba“.

„Nisem imel kedaj, brate“.

„Nu“, pritrtil je Bodul na novo, „evo nam novega prijatelja“, ter je pokazal s prstom človeka z očali, sedečega nasproti nama za isto mizo.

Novi prijatelj se je pridvignil in se poklonil svečano, graciozno podavši mi vizitnico ter rekel na kratko: „Lovro N., profesor jezikoslovja“.

Ta svečani povdarek me je s prvega nekako potlačil, a jaz sem ga vrnil istotako, pa nekako nespretno. Od začetka smo govorili malo, komaj nekaj navadnih besed. To mi je bilo jako drago. Mogel sem tako motriti novega znanca. Po povdarjanju sode bil je pohrvačen Slovenec. Da vam ga opišem na kratko. Bil je človek srednje postave, koščat, širokih pleč. Glava, nenavadno velika, bila je povsem podobna krogli; čelo mu je bilo široko, visoko, nekako voglato; lice suhljato, blede, v sredi široko, od zdalej popolnoma šiljasto, nos fin, ustnice tanke, stisnjene, brčice slabe, lasje črni in gladki, dolgi, pravilno razdeljeni na dvoje, a oči male, temne, pomižukojoče in plašne. Gledajoči ga zmotil sem se nekako. Na tem človeku sem opazil neko nesoglasje. Posavski klobuk mu je bil nov, surka srebrnimi vrvicami fina, ovratnik

svilen, srajca tanka; videlo se je, da se ta človek rad lepo oblači, ali vsa ta finost je bila nespretna. Kakor da sem videl šolnika ali kapelana pred seboj. Tudi kretanje mu je bilo nenavadno. Sedel je, ponosno drže svojo glavo, stisnjenih ustnic, motre človeka, nasmehaje se tu pa tam in kimaše glavo sedaj pa sedaj. Z jedne roko je držal rokavico, z drugo pa si je neprestano popravljal ovratnik. V vsem je hotel biti fin, eleganten, dostojanstven, ali po vsem si videl, da je ta človek sicer mnogo občeval s finim svetom, ali da je vzlic temu ostal nekako neuglajen. S prvega je govoril polagoma, svečano, kratko kakor epigram, ali tudi apodiktiki, prepletaje govor s francoskimi dovtipi. Bil je od sile miren, a nenavadni sijaj njegovega očesa je izdajal, da je ta človek strasten. Ko se je razplela prepirka o kaki neznatni stvari — in to se je dogodilo večkrat — molčal je Lovro kakor kamen, a je še-le pod konec govorjenja ironičkim izrekom zasukal vso stvar na šalo. A ko se je govorilo o važnih poslih, zažarelo mu je blede, postarno lice, zasijale male oči, in, zabadaje kazalec v zrak, je govoril kratko, ostroumno, pobijaje tuje pravo menenje, a brané svoje krivo, kadar je trebalo, tudi sofizmom.

(Pride še.)

nov, katerim je prešlo v meso in kri uverjenje, da imajo svoja prava in da jim je zagotovljena svoboda v zakonih.

To samozavest in to vero v samega sebe moremo negovati v narodu; a našim voditeljem in zastopnikom je dolžnost, da zahtevajo od države z vso odločnostjo, da i ona napravi potrebne ograje v obrambo političkih pravic tega zvestega slovenskega življa na ozemlju tržaškem! Saj mora le škodovati ugledu države in avtoriteti nje uprave, ako sme meniti ta ali oni, da mu je dano na svobodno voljo, kedaj in do katerega mu je spoštovati političke pravice, dočim pravi zakon države, da te pravice gredo vsem v jednaki meri. Politiške oblasti niže vrste da bi se smele postavljati nad drž. zakone? Ta bi bila lepa, da bi si sleherni municipij smel po svojem ukusu prirejati izvrševalne naredbe k državnim temeljnim zakonom!

Slučaj prepovedi zborovanja polit. društva „Edinost“ je prekričel in nam kliče svarilno, da je zadnji čas, da se store potrebni koraki v obrambo naših političnih pravic!

DOPISI.

Iz Buzeta smo prejeli sledeči dopis:

Javno pismo slavnemu c. kr. okr. glavarstvu v Kopru.

Hvala lepa slavnemu c. kr. okr. glavarstvu, da se briga za obči red v svojem okrožju; vendar bi menil jaz, da bi bilo umestneje storilo to slavnostno, ako bi bilo počakalo, da se izvrši tudi sodna preiskava o dogodkih ob prihodu Badenijevem in kasneje v Buzetu, predno je objavilo svoj popravek. Jaz se svoje strani sem uverjen, da je resnica vse do zadnje pike, kar je pisal dopisnik v „Edinosti“ dne 19. septembra iz Buzeta.

Na posamezne točke popravka odgovarjam sledeče:

ad I. Res je, trdim apodiktčno, da so Buzečani vpili za meno: „Eviva Italia, Dante, Roma“. Pristavljam, da so peli tudi ono: „Andremo a Roma e vederemo il nostro re“. Pripravljen sem vsak trenotek „prisego potrditi svoje besede.

ad II. Res je, da je tekla kri. Moji sestri Mariji so s kamenom prebili glavo. Kamenovana je bila tudi moja druga sestra Leopoldina. Priče, ki hočejo priseči: Marija Klun, ki je rano trpela, Leopoldina, Albin Klun, odvetniški koncipient gosp. Simon Kurelić, ki so rano videli. Pristavljam: itd., ker — ako treba — navedem še več prič.

ad III. „Ni res, da je žena cerkvernikova omedlela samega strahu pred rogovileži“: tako sl. glavarstvo. Podpisani trdi nasprotno: „Res je to“. Zakaj neki je tirala žena cerkvernikova kapelana iz svoje hiše in govorila besede: „Idite domov, dokler ne greste, ne bo miru pred hišo?“ Zakaj je tožila pred hišo: „O Bog, daj mi milost, da pridejo ti „forešti Ščavi“ iz moje hiše. O zakaj si mi poslal to veliko nesrečo?“ Na to niso minole 3 minute in žena je omedlela. Govorila je sicer takoj o začetku razgrajanja, da Buzečani ne mečejo kamenja kakor razdivjani okoličani, a vprašam, zakaj vendar ni pustila kapelana v svoji hiši, ako je tako dobro vedela, da se ji ničesar ne dogodi? Zakaj ga je guala v nevarnost življenja — zato, da sebe osvobodi strahu pred rogovileži! In omedlevica bila je posledica tega strahu. „Sicer pa se moti slavno glavarstvo, ako meni, da je bila le mala peščica „vinjenih fantov in otrok“. Bilo jih je toliko in razgrajanje tako, da se tukajšnji mestni stražar ni upal sam med nje. Čakal je dveh orožnikov.

ad IV. „Kapelani ni presedel 4 ure v hiši postarane žene“. Tega tudi nikdo ni pisal. Res pa je, da je trajalo od prvega „Eviva Italia“ do trenotka rešitve 4 ure. Kapelan je odšel po svojih opravkih ob 6. in tri četrt — prič: navedeni sestri kapelanovi — povrnil pa se je domov ob 10½, — to zadnje priznavajo tudi orožniki, spremljevalci kapelanovi, ki so gledali na uro takoj pri vstopu v hišo. 3 ure torej in tri četrt je bil kapelan zaprt pri mežnarju Clarichu in pri onej stari ženi, kakor je prilično trdil tudi dopisnik „Edinosti“ dne 19. sept. t. l.

Na točko V.: „Res je, da so Hrvatje Buzečane na postaji zasramovali, strahovali in tako

prisilili zapustiti postajo“ odgovarjam: Gospodu glavarju je gotovo znano, da so orožniki stvar javili sodišču in da ista še ni rešena. Vsakako treba torej čakati na vspeh sodne preiskave, da izvemo popolno resnico. To moje menenje je menda osnovano v predpisih in zakonih. Pristavljam, da je bila tožba napravljena na podlagi naglega in in torej — to je naravno — le jednostranskega in ne popolnega poizvedovanja od strani žandarmerije. Hrvatska stranka n. pr. ni vedela ničesar, zakaj se gre, dokler ni bila pozvana pred izpraševalnega sodnika. Upam za trdno, da se hrvatska stranka osvobodi točke V. popravka ter da kazen zadene one, ki so zaslužili.

Toliko trdim podpisani, ki sem ves dogodjaj preživel. Od svojih trditev ne odstopim ni za las, prosim pa, da bi mi slavno c. k. okr. glavarstvo ne štel v zlo, da sem se oglasil tudi jaz, kajti jedini namen mi je ta, da mora na dan — popolna resnica.

V Buzetu, dne 10. oktobra 1896.

Albin Klun,
kapelan.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 12. oktobra 1896.

Državni zbor. Poslanska zbornica je nadaljevala včeraj zakon o domovinstvu. Šanse tega načrta menda vendar ne stoje tako slabo, kakor se je bilo bati po včerajšnjih poročilih, ker bosta v svoji ukupnosti glasovala zanj poljski in češki klub. Poslednji klub je celó naložil svojim členom, da morajo vsi ostati na Dunaju, da se osigura vsprejem tega zakona. Sploh je postopanje Čehov glede na ta zakon vse hvale vredno. Sosebno lep vzgled pravega razumevanja ukupnih narodnih koristij je dalo mesto Praga, ki se je izreklo za zakon, vzlic temu, da mu isti naloži večja bremena.

Na to so razpravljali o zakonu, določujočem število novincev za leto 1897. Minister deželne brambe je dokazoval o tej priliki, kako težko da je vstrezati v Avstriji raznim ozirom na kmetijstvo. Oboroževanje je splošna mrzlica sedanjega časa. Govornik pa izjavlja v imenu vse vojske, da ista ceni kmečki poklic in da je ponosna na to, da ima v sebi tudi kmečki stan. Vojska spoštuje vse jezike in vse narodnosti. Sleherni častnik mora znati poleg armadnega jezika tudi po jeden narodni jezik. To je potrebno za armado, sestojajo iz različnih narodnosti. Na političkem polju je boj neizogiben, na vojaškem ga ne sme biri. V vojski ne sme biti prostora za politiko. Minister zagotavlja, da Avstro-Ogerska ni šla tako daleč v oboroževanju kakor druge države, zato pa tudi ne more pričeti z razoroževanjem. Vojska mora skrbeti za nezavisnost države in pa zato, da se ne bodo hotela reševati razna vprašanja na nesrečen ali nezakonit način, ampak da vsikdar pride do veljave glas pravice in razuma. Zakon o novincih se je vsprejel v drugem in tretjem branju.

O poroki italijanskega kraljeviča. Minolo nedeljo podpisali so v Rimu ženitbeno pogodbo princa Neapeljskega Viktora Emanuela s princesinjo Jeleno črnogorsko. V imenu kneza črnogorskega sta podpisala črnogorska ministra, v imenu kralja pa vnanji minister Visconti-Venosta. Glasom zatrdila „L' Italie“ nima ta pogodba nikakoršne stipulacije političkega značaja, ampak določa le pogoje zakona. Ta pogodba postane definitivna še-le potem, ko sta jo ratifikovala kralj Umberto in knez Nikola.

Italijanski kralj in kraljica sta jako presrečno povabila nadvojvodo Rainerja in nadvojvodinjo njegovo soprogo na poroko kraljevičev. Prejasna dvojica pa je obžalovanjem odklonila to povabilo, kajti nadvojvoda je bolan ter ne sme ostaviti zveplene kopelji.

Različne vesti.

Koliko Slovanov je v Trstu? Pišejo nam: Vprašanje: koliko da nas je v Trstu? je že belilo glavo marsikomu in še danes ni te pozitivno dokazano. Ker se ravno sedaj tolike razpravlja („Piccolo“, „Mattino“ itd.) o tržaških Slovanih in ker vidim, da noče nobeden nič poštenega pisati, odločil sem se jaz. Povdarjam besedo „Slovanov“ in sicer zato, ker Lahi nas nazivljejo „slavi“, mi sami pa se imenujemo rajši Slovence, Kranjce, Kraševce itd. Kedaj bode že vendar

bolje? Torej k stvari. Magistratni uradnik, s katerim sem imel priliko govoriti, me je vprašal, da-li vem, koliko Slovanov je v Trstu? Odgovoril sem, da po magistratni statistiki bi nas bilo le 26 tisoč z okolico vred, a po vladni statistiki bilo bi nas od 40—50 tisoč, kar je objavil pred 10 leti tudi vladni list „L' Adria“, da ne vem torej, komu bi verjel!! Nasmehnivši se, me je pogledal pomilovalno, rekoč: „Vi sami ne veste, koliko Vas je, in to je sreča za nas! Kajti, ko bi Vi vedeli, da Vas je, všteti samo dva roda, nad 90 tisoč in da vas bi bilo, ako bi šteli tri kolena, gotovih 100—120 tisoč, bila bi huda za italijanstvo. A to je dobro, da ogromna večina vaših še — spi! Polagoma se probude vsi, toda temu treba še 40—50 let, ako boste napredovali sedanjim tirom!!! Mi dobro vemo to in zato se Vas branimo z vsemi štirimi; posebno se bomo pa branili, odpreti slovenske šole, ker, ako bi se morale to zgoditi — bode po nas!“

Jaz bi ne bil verjel takim modrovanjem, ko bi jih bil slišal iz ust samo jednega gospoda magistratovca, toda slišal sem to isto iz raznih kompetentnih ust — a tudi sam poznam dobro naše razmere in vem, da odgovarjajo popolnoma gori navedenemu. Ako je kje kateri neverni Tomaž, naj le vzame v roke „Guido schematico“, pa se prepriča sam o stvari. Nebodigatreba.

Ravnopravnost na pošti!! Zopet trije slučaji! Človek si mora res že misliti, da je postopanje nekaterih poštних uradnikov se slovenskimi strankami ostentativen in demonstrativen namen. Brez nadaljaje pripombe prijavljamo tu, kar nam pišeti dotični dve stranki:

a) Velečenjeni g. urednik: Danes, dne 13. t. m. ob ¼9. uri, oddal sem nam pošti poleg kolodvora neko pošiljatev. Zahteval sem seveda takoj slovenskega poštne prejemnega lista. Dotični uradnik je menda videl, da ima posla z odločnim človekom in mi je res dal potrdnico se nemško-slovenskim tiskom, ali izpolnil jo je na nastopno: „1 Packet“ — Fische — Ljubljana“. No, to bi človek še odpustil, toda ne morem odpustiti, kar se mi je dogodilo kakih 10 min. popred: b) šel sem na glavno pošto — na desno, da kupim potrebno poštno spremnico. Vprašal sem slovenske tiskovine. A dotična poslujoča gospodičina me je zavrnila na kratko, da ne ume, kaj je to, poštna spremnica. Uljuden, kakor sem, sem jej stvar pojasnil s tem, da sem jej pokazal ovoj, katerega sem hotel odposlati. Potem me je seveda razumela, a dala mi je vendar spremnico z nemško-italijanskim tekstom. Jaz nisem takoj zapazil tega, ker niti mislil nisem na to, da vzlic svoji odločni zahtevi dobim neslovensko tiskovino. Še-le ko sem šel, da spolnim spremnico, videl sem, da je nemško italijanska. Seveda sem se takoj vrnil, naj mi da tako spremnico, kakoršne sem zahteval. Na to svojo opravičeno zahtevo je gospodičina mrmrala na glas in je zahtevala od mene še en novič. Nečuveno pa je, da me je o tem smela zmerjati neka slučajno navzoča neuradna oseba, — češ: mar-mislite, da morajo uradniki znati sto jezikov? Mar ni bila dolžnost poslujoči uradnici, da bi zavrnila ono osebo, ki se je vtikala v stvar brez vse pravice in je na javnem uradu žalila stranko, zahtevajočo le svoje golo pravo!

Jaz pa sem zavrnil predrzneža čisto jednostavno: Mi ne zahtevamo, da bi poštni uradniki znali po sto jezikov, zahtevamo pa, da morajo znati naš deželni jezik. Kakor vi smete zahtevati svoje italijanščine, tako smemo zahtevati mi svoje slovenščine!

V Trstu, dne 13. oktobra 1896.

Fran Ogrizek,
iz Ljubljane, Stari trg št. 11.

O tretjem slučaju nam pišejo:

c) Pogostoma čitam pritožbe zoper postopanje c. kr. poštних uradov. Dovolite torej tudi meni, da Vam navedem jeden slučaj. V četrtek, dne 8. marca pop. sem odposlal košaro pod naslovom: Jesenice. Na italijansko vprašanje, kje da je, in kako da se zove ta kraj po nemški, sem odgovoril: da je zadosti slabo, ake na poštne uradu ne poznajo te poštne postaje. Na to je gledal uradnik v neko knjigo in rekel slednjič: Assling. Jaz sem molčal in mirno čakal slovenskega poštne sprejemnega lista. Zmotil sem se — dobil sem italijanskega. Na vprašanje, zakaj nisem dobil slovenskega lista, me je zavrnil uradnik: „Zakaj niste

povedali popred, sedaj ne bodem delal družega". Na to sem ga vprašal, da-li ne pozna dotične naredbe c. kr. ministerstva, a on me ni hotel razumeti. Prosil sem ga večkrat, slednjič pa me je pošiljal k slugi; češ, ta poslednji naj pride povedat, kaj hočem jaz!

Na tako postopanje seveda nisem ostal dolžan odgovora, ampak sem ga zavrnil: Mari menite, da sem Vaš hlapec?!

Na to me je vprašal: Sprechen Sie deutsch? Jaz pa sem molčal in čakal tužno, kakor da mi je iti na vislice. Ko sem pa videl, da ne dobim ničesar, šel sem res k slugi in leta je pojasnil, da hočem slovenski pošto-sprejemni list. A sooo?! zasvetilo se je dotičnemu uradniku v glavi!

V Trstu, dne 12. oktobra 1896.

V. V.

(Podpis je dobiti v našem uredništvu.)

Razkritje spomenika Danteju v Tridentu. Minolo nedeljo slavili so Italijani Avstrije in Italijani Italije „narodni praznik“ v Tridentu. Razkrili so spomenik pesniku-velikanu Danteju Alighieriju. Umevno je, da je bila na tem slavu prav mnogoštevilno zastopana Italija, a iz avstrijskih laških pokrajin pa je bilo prisotno vse, kar čuti italijansko. Dasi bi morala biti vsa slavnost že po svoji naravi izključno kulturnega pomena, napravili so iz nje „narodno“ demonstracijo, naglašujoč ob vseh prilikah italijanstvo in latinstvo tridentinsko in zastopanih primorskih mest. Celó predsednik odbora za spomenik, dr. Ranzi, je v slavnostnem svojem govoru ob razkritju naglašal „l'importanza nazionale del monumento“. Časopisi v Italiji so povdarjali včeraj v svojih poročilih o tej slavnosti istotako „il significato d'italianità che ha il monumento a Dante Alighieri a Trento“ (pomen italijanstva, ki ga ima spomenik Danteju Alighieriju v Tridentu); rimska „Tribuna“ imenuje ta spomenik: „un fiso ed urgente segnale che risvegli tutti i capaci“ (stalno in nujno znamenje, ki naj vzbudi vse sposobne)...

Kakor razvidimo iz poročil v italijanskih listih, deževalo je v nedeljo v Tridentu ves dan. A kljubu dežju bil je slavnosten sprevoz deputacij in korporacij in navdušenih gostov. Vlada ni bila zastopana v tem sprevodu. Po razkritju je bil banket na municipiju. Tu je bila cela vrsta napitnic. Župan tržaški, dr. Pitteri, je nazdravil v imenu italijanskega Trsta in napil bratskem u Tridentu. Na drugem kraju je bil banket v čast kiparju Zocchiu, ki je bil izdelal spomenik. In glej „naključje“! Baš ko je Zocchi objemal dr. Ranzi, predsednika odbora za spomenik, dospela je brzojavka naučnega ministra italijanskega, v koji javlja, da je kralj Umberto imenoval umetnika Zocchiho komendatorjem reda „Corona d'Italia“. Ta vest je provzročila seveda neizmerno navdušenje.

Slednjič naj še omenimo, da so iz Trsta brzojavili svoje čestitke v Trident: „Unione Ginnastica“, „Il Piccolo“ in — profesorji občinskega gimnazija. „Tres fanciuli collegium“! In zanimivo je tudi znati, da je bil oni bronasti venec, za kojega je bila italijanska večina mestnega sveta dovolila 400 gld., da ga župan dr. Pitteri položi v imenu „italijanskega“ Trsta na spomenik italijanskega pesnika, da je bil torej ta venec napravljen — v Milanu v delavnici nekega Antonio Pandiani-ja. Seveda bi bila profanacija „italijanskega“ Trsta, ako bi bil venec napravljen v Avstriji, morda celó v „italijanskem“ Trstusamem?

V kateri deželi leži mesto Trident? „Il Piccolo“ se je na lepem, dasi nekoliko mokrem „narodnem prazniku“ v Tridentu razveselil tako, da ne vidi več, do kam sega črno-zolta meja. V svojem poročilu o razkritju spomenika Alighieriju v Tridentu pravi namreč, da je ta spomenik lepši nego katerikoli drugi Dantejev spomenik v kojem mestu Italije, „kar priznava mnogo oseb, ki so vidile spomenike Danteju v drugih mestih Italije“. (Molti che hanno veduto i monumenti di Dante eretti in altre città d'Italia). Torej: v Tridentu in v drugih mestih Italije. Mar je Trident z novim spomenikom prošel v last Italije? Na kateri strani avstrijsko-italijanske meje leži to mesto?

Razpisani štipendij. Početkom šolskega leta 1896/97. se razpisuje jeden izmed deželnihi štipendijev goriških v znesku 300 gld., ki jih je ustanovil deželni zbor sklepom 10. septembra 1888. v spomin štiridesetletnice vladanja Nj. Vel. cesarja

Fraua Josipa. — Teh ustanov morejo biti deležni dijaki, ki so sinovi v goriški grofiji rojenega, stanujočega in tje pristojnega očeta, slušatelji prava, zdravoslovja ali modroslovja, politehnike ali pa više poljedelske šole na kojem avstrijskem vseučilišču ali tehniki. Ta štipendij uživa se v zgoraj rečenem znesku tekom vseh let vseučilišnih studij, drže se obstoječih zakonskih predpisov. Prošnje do 31. oktobra t. l. deželnemu odboru goriškemu. Prošnjam je priložiti krstni list, dokazilo o pristojnosti, svedočba siromaštva, indeks in dokazilo o dosedanjem napredovanju.

Izgred zaradi „nedeljskega počitka“. Kljubu dani obljubi so odprli minolo nedeljo zjutraj svoje trgovine štirje trgovci in sicer: Grassi in njegova dva sosedu na Acquedottu in Mariani v novej ulici. Na Acquedottu se je zbralo par sto oseb, večinoma trgovskih pomočnikov, ki so ne baš laskavimi besedami pozdravljali trgovce, ki so prelomili dano obljubo, da ob nedeljah ne bodo več odpirali trgovine. Nekdo je pokazal svojo ogorčenost s tem, da je poslal v Grassijevo prodajalnico „štruco“ kruha s pismenim pozivom, da naj se najé, kdor je lačen. Izgrednike so razgnali stražarji. 8 mladeničev se je nekaj ustavljalo, zato so jih odpeljali na bližnji inspektorat, kjer so bili zasiljeni na zapisnik. Včera pa so zaprli 36letnega trgovskega pomočnika V. Devegia, ker se je bil minolo nedeljo zagrozil trgovcu Grassiju z „bojkotiranjem“, ako ne zapre svoje trgovine.

Iz Škedenja nam pišejo: Kaj poročete, gosp. urednik, ko se tako dolgo nisem oglasil in da Vam še le danes zopet prihajam se svojo strašno torbico. Nikar pa ne mislite, da sem spal v vsem tem času, ali pa da je v našem Škedenju vse tako, kakor bi moralo biti. O ne, celó majhna mi je jela postajati moja torbica. Bil sem daleč v tuji deželi, da si nabavim nove, večje. Vračajočega se v Škedenj, pričakoval me je že na meji kar cel trop mojih obupanih „reporterjev“. Konečno so vskliknili „unisono“: „Preobložen smo! Ne moremo prenašati več tolikega bremena. Raznega dela nas še čaka; zatorej odvzemite nam to breme! Sicer pade le na Vas odgovornost, ako bomo prisiljeni vsled preobloženja, da zanemarjamo svojo dolžnost“.

Jaz pa, da se izognem taki odgovornosti, odložil sem svojo torbo, da so pometali vanjo vsa bremena.

Naj Vam torej, g. urednik, razložim breme vsacega „reporterja“ posebej. Prvo so na vrsti: slovenski napisi.

Katera stvar priča tujcu, vstopivšemu v selo, mišljenje in položanje vaščanov? Katera so znamenja, ki pravijo tujcu naravnost v obraz misli in čustvovanje domačinov? Kateri so v prvi vrsti vidni znaki lica, časti, ugleda vasi in nje prebivalcev? To so napisi v narodnem jeziku?

Naš Škedenj je po svojem prebivalstvu izključno slovensko selo, izvzemši par kukavic, ki so se pozneje naselile le-sem. Razun jednega trgovca so vsi domačini Slovenci. Razun teh imamo domačinov, Slovencev po rodu in krvi: gostilničarjev, brivcev, krojačev, čevljarjev itd. Konečno imamo tudi — narodnih društev!

Ako bi si le polovica vseh teh oskrbela slovenskih napisov, jasno bi bilo vsakomur, da tu bivajo značajni domačini, a ptujec, vstopivši v vas, bi vedel takoj, da je na slovenskih tleh in v slovenskem selu. A kdo je kriv, da je narobe? Sami, posebno pa oni, ki nam stoje na čelu.

Potrebo slovenskega napisa je razvidela naša „Velesila“. To društvo je le dete že davno obstoječega gospodarskega društva, ali glede skrbi za svojo sveto stvar je — stareje. „Velesila“ je pokazala gospodarskemu društvu na pravo pot. Čast torej odboru „Velesile“! Žal, da je nadpis „Velesile“ bolj v strani in ga ne vidi vsakdo, ali gospodarsko društvo ima svoje prostore na najlepšem kraju sredi vasi — koliko potrebniji bi bil slovenski napis. Obracamo se torej do onih mož, ki stoje na čelu gospodarskega društva, z uljudno in dobrohotno prošnjo, da store čim preje, kar zahtevajo od njih narodnost, razvoj, čast in ugled našega sela. (Zvršetek pride.)

Novo ustanovljena „Mestna višja dekliška šola v Ljubljani“ se otvori prve dni meseca novembra t. l. in sicer bode vpisovanje dné 5. in 6. novembra popoldne od 2.—4. ure v ravnateljevi pisarni (Breg. Zoisova hiša, 2. nadstropje).

Dné 7. novembra bode vsprejemni izpit za tiste učenke, ki niso dovršile 8. razreda ljudske, ali 3. razreda meščanske šole.

Dné 9. novembra se prične po svečani otvoritvi redni pouk.

P. n. občinstvo se opozarja zlasti na nastopne točke statuta: §. 1. Mestna višja dekliška šola ima namen, podajati deklicam splošno izobrazbo in sicer višjo nego jo morejo dobiti na sedaj v deželi obstoječih zavodih.

§. 2. Učni jezik za vse predmete je slovenski, izimši nemščino in zgodovino, ki se predavata v vseh letnikih v nemškem jeziku, da se učenke tem bolje privadijo tudi nemščini.

§. 3. Mestna višja dekliška šola ima tri letnike.

§. 4. Deklice, katere žele vstopiti v I. razred višje dekliške šole, se morajo izkazati s spričevalom VIII. razreda ljudske, ali pa III. razreda meščanske šole in z dokazom, da spolné 14. leto vsaj v I. tečaju šolskega leta. — Imenovana šolska spričevala more nadomestiti tudi vsprejemni izpit, ki obsega v obče iste predmete, ki jih ima VIII. razred ljudske šole.

§. 5. Vsaka deklica vplača pri vpisovanju v prvi letnik 2 gld., vsprejemnine in 2 gld. prispevka za učila. — Šolnina znaša za vsako učenko 10 gld., na leto.

§. 6. Pridne in ubožne učenke se morejo osvoboditi od vplačevanja šolnine, ako zadoščajo onim pogojem, kakoršne zahteva naučna uprava od srednješolskih učencev.

§. 10.) Na mestni višji dekliški šoli so nastopni predmeti obligatni: Veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, matematika, fizika, zgodovina, zemljepisje, prirodoznanje, odgojeslovje (v II. in III. letniku), risanje, gospodinjstvo (v III. letniku), lepomisje, petje in telovadba.

Natančneje pojasnila daje ravnateljstvo, ki pošilja na zahtevo tudi učni načrt in statut.

Prošnja otroka do cesarja. Te dni, ko se je Nj. Vel. cesar peljal iz milenijske razstave v budimski dvor, hotelo je neko 9letno dekletce vreči prošnjo v voz Nj. Veličanstva. Na tem pa jo je zaprečil stražar. Mala prositeljica se zove Etel Boldyszar ter je sirota po učetu, ki je bil zaradi umora obsojen na mnogo let ječe. — Prošnja se glasi: „Moj dragi in dobri kralj, bacsi! Pogledite na-me, zapuščeno siroto in zapovejte upravi ilovaške kaznilnice, da pusti na svobodo mojega očeta, ki je tam že šest let, ker je proti svoji volji pretepel nekega človeka, ki je umrl izza tega. Zove se Štefan Boldyszar. Poljubljam Vam roke. Etel Boldyszar, Budimpešta, Solna ulica 12.“ — Dekletce je reklo stražarju, da je to prošnja sama spisala v šoli. Ko so ji rekli na policiji, da se vladarja ne sme napadati tako, je odgovorila jokaje: „Tega nisem znala, pa sem mislila, da se more storiti tudi tako“. — Kronika ne pové, kaj se je zgodilo s to prošnjo.

Sumljivi slučaj bolezní, za katero je bil obolen drugi kapetan av.-og. parnika družbe „Adria“ „Szent Istvan“, Marko Curtini, kaže, da ni zolta mrzlica. Bolniku se je obrnilo že mnogo na bolje.

Res je želeti, da bi prišel parnik skoro iz kvarantene, ko ni nikakoršne nevarnosti za obče zdravje. Pomisliti je, da je pripeljal ta parnik iz Brazilije 45.000 vreč kave, vredne 2.500.000 gld.! To kavo pa so prodali naši veletržci že pred jednim mesecem trgovcem v notranjih deželah po isti ceni, ki je bila tedaj, v tem ko je kava dandanes za kakih 20 gld. ceneja. Ako torej veletržci ne bodo mogli pravočasno odnati prodane kave, ker bode parnik še vedno v kvaranteni, kupci jednostavno odstopijo od vseh obveznosti v svojo lastno korist, kajti, kakor rečeno, dandanes morejo kupiti kavo mnogo ceneje. In vsled tega bi imel tukajšnji trg skoro 800.000 gld. škode!

Kako je vzgajati ženske? Nek američanski list piše o ženski naobrazbi tako-le: Dajte svojim hčeram pravo šolsko naobrazbo. Učite jih pripravljati zdrava, hranilna jedila. Učite jih šivati, gladiti, nogovice plesti in krpati, gumbe prišivati, sebi samim krojiti in šivati obleko in perilo. Učite jih peči kruh in tolmačiti jim, da o dobri kuhinji lekarna odnese manj denarja. Učite jih, da ima dolar 100 centimov (krona pa 50 novč.) in da je varčen samo oni, ki troši manj, nego dobiva in nasprotno, da mora vsakako osiromašiti sleherni, ki ima več stroškov nego dohodkov. Učite jih, da je -jedno okroglo, polno lice vredno več, nego 50 je

tišnih krasotic. Učite jih, da naj nosijo mečna in prostrana obuvala. Učite jih, da same kupujejo potrebne stvari in pregledavajo račune. Učite jih samozavesti, veri same v sebe in marljivosti. Učite jih, da je pošten obrtnik zasukan rokavov in s predpasnikom in brez denarja več vreden, nego tucat bogato oblečenih in večjih tatov. Učite jih vrtnarstvu ter da iščejo radosti v svobodni prirodi Božji. Učite jih, ako vam to dopuščajo gnotne okolnosti, tudi glasbi, slikarstvu in drugim umetnostim, a pomnite, da so to le postranske stvari. Učite jih, da je sprehod ugodnejši od zabavne vožnje, da so poljske cvetlice — ako se zagledaš vanje — izredno krasne. Učite jih, da prezirajo vse, kar je sramotno in da, ako vam rečejo „da“ ali „ne“, morajo tako tudi misliti. Učite jih, da sreča ni v zunanji razkošnosti, da ni zavisna od denarja sprogovega, ampak jedino le od načela vere, koje sledimo in od lastnega značaja. Ako jim vse to ulijete v srce in ako bodo one soglašale z vami, tedaj bodite uverjeni, da jih, ko pride čas, lahko oddate in da si bodo znale same najti pravo pot!

Pokušen umor. V tukajšnjem tehniškem zavodu je nameščen v oddelku za mehanike kakor načelnik in nadziralatelj 50letni neoženjeni Viljem Reinöhl. Le-ta je te dni, kakor je njegova dolžnost, prijavil ravnateljstvu 50letnega mehanika Karla Zigoja zaradi malomarnosti. Ravnateljstvo je kaznovalo Zigoja vsled te ovažbe s 50 nvč. globe. To je Zigoja tako razburilo, da je sklenil maščevati se na Reinöhlu. Predvčerajšnjim ga je napadel v delavnici z ostro nabrušenim trioglatim orodjem, zamahnivši proti njegovim prsim. Reinöhl je na svojo srečo stegnil levo roko v obrambo, da mu je silni sunek probodel roko prek in prek. Da Reinöhl ni na ta način odvrnil sunka od prsi, prodrla bi mu bilo železo srce. — Ranjenega so tovariši obvezali za silo, da ustavijo kri, ter pozvali zdravnika z zdravniške postaje. Zigoja je odpeljal strežar v zapor.

Korupcija v Italiji. Iz Sicilije prihajajo zopet vesti, petrajóče, kako grozno gnilo je v Italiji po državnih in avtonomnih oblastih. Tako javljajo iz Palermo, da so na tamošnjem municipiju prišli na sled velikanskim poneverjenjem. Poneverjena svota znaša baje nad pol milijona. Sploh pa je bilo tam vse tako po „domače“, da odgovornemu blagajniku ni bilo treba položiti niti novčiča jamčevine. „Giornale di Sicilia“ pravi, da je to pravi municipalni panamino. Najnačelnije pa je to, da ima blagajnik Martinez v rokah seznam raznih sindakov, asesorjev in svetnikov, kojimi je dajal denar iz onih zakladov, kojih sedaj ni več. Isti blagajnik je bil odlikovan pod zadnjim ministerstvom Crispijemi. Crispi je bil res dosleden v odlikovanju „svoje vrste“ ljudij. Ljudstvo v Palermu je seveda razburjeno vsled teh škandalov.

Sodnijsko. 36letni mizar Josip Walsorger iz Trsta je bil včeraj obsojen zaradi javnega nasilstva in žaljenja stražarjev na tri mesece ječe. Walsorger je po noči pijan razgrajal po ulicah ter opsoval in otepel stražarja, ki ga je spremljal v zapor.

45letni urar Macedonij Zadra iz Benetk je dobil zaradi sokrivnje hudodelstva goljufije 2½ leti ječe ter bode izgnan po prestani kazni. Zadra je bil v zvezi z javnim postreščekom Veselom, ki je, kakor smo sporočili svoječasno, izročal njemu zastavljene listke dragocenosti, vredne okoli 40.000 glđ., a Zadra je vzdigal dragocenosti ter jih spretno spravljajl oblastim izpred očíj.

Katarina Vélika na Dnjepru.

(1787. leta.)

(Ruški epikal G. P. Danilevski; preložil Al. Benkovič.)

(Dalje)

Prvi utisi so bili ugodni svetlosti. Čedne klopi so stale v stanici ob stenah. Sveže podobe y glavnem kotu so bile obtaknjene s suhimi cvetkami. Svetilnica je gorela pred sliko Nikolaja Čudotvorca, kojega praznik je imel biti čez dva dni, 9. maja. Dveletno dete je sedelo ob pragu stanice na tleh in z žlico sililo s kašo na pol slepo mačko, katero je bilo ujelo in pridržalo mej nogami. Bela kura je prišla izpod peči ter pri tem na lepo pometenih in s peskom nasutih tleh puščala za sabo vrsto križcev svojih ostrožnih nog, na to pa pričela na klopi iz skleda ključati s platnom pokrito, za večerjo pripravljeno jed. Ker ni videla gospodarjev, obrnila se je Katarina k Potemkinu:

— Tukajšnja gospodinja je brčkone odšla na polje delat ali pa na trg? — in ebrnivši se k Jožefa je pristavila po francoske: — Ne morem si kaj, grof, da bi vas ne opozorila na čudno tukajšnje ljudstvo. Občudovanja vredna priprostost! Tu je na primer vsa hiša izročena varstvu deteta od dveh do treh let!

— In celo kréma, — je pripomnil Bezborodko spoštljivo: — kréma, kjer se prodaja žganje. Evo soda! A nikdo se ga ne dotakne.

— Brčkone zato, vaše veličanstvo, — obrnil se je h Katarini grof Falkenstein: — ker je vse tukajšnje prebivalstvo šlo od doma, nađejajoče se, da ob Dnjepru vidi svojo carico . . .

Carica je laskavo pomolila Jožefu roko, koje je on poljubil, ter ga prosila z usmevom, naj sede. Potemkin, Rumjancev, Bezborodko, Šuvalov in drugi od spremstva Katarine in Jožefa so spoštljivo stali pri vratih.

— Čim dalje prihajam, vaše veličanstvo, je velel Jožef, — tembolj se čudim . . . Mislim sem, da pridem v puštinjo, a ugledal sem obljudena bogata mesta . . .

— Dá, — segla mu je veselo v besedo Katarina ter se ozrla v Potemkina — veselim se, da sem na svoje oči videla te kraje. Sovražniki knežvi so vse poskušili, da bi ga počrnili pred menoj in pred svetom. Pravili so nam, da nas čaka ljudem neznosna vročina, a vprejel nas je vzduh ne sicer Italije, a vaše Ogerake, veličanstvo. Stepa je res da brez gozdov in velja za suhotno, mi pa smo povsodi videli potoke in reke, ob katerih ni ravno malo naselbin. Koristi gospodarskih naprav se ne kažejo pojmom množice takoj iz začetka. Peterburška gubernija daje sedaj osmi del dohodkov vse države in obstoji že štirinosemdeset let. In koliko se je govorilo proti temu mestu Petrovemu! Videli bodemo, kako koristni bodo ti pristani čez malo časa . . .

— Vaše veličanstvo, — je odvrnil grof Falkenstein: — knez Potemkin ima mnogo sovražnikov, a še več prijateljev.

Katarina je nadaljevala:

— Vpili so zastran podnebja, strašili in odsvetovali! Sedaj, ko sem tukaj in sem vse videla na svoje oči, iščem uzroka takim neapametnim predsodkom, a ga ne najdem. Po najdenju teh blagoslovljenih krajev izgine strah pred Tatarji, katere še živo pomnijo Bahmut, Ukrajina in Jelizavetgrad . . . Dá, sedaj vsak dan legam spat z veliko tolažbo, ko sem videla na svoje oči, da nisem prouzročila škode, marveč prinesla in prinašam največjo korist svoji državi . . .

Nato je prešel razgovor na vnanjo politiko in na Turke. Živa zanimivost predmeta in menjava mislij iz očíj v oči je prevladovala glavni. Potemkin je pomignil dvornikom in ostavili so Katarino samo z Jožefom. Carica je kmalu pozvala Potemkina in potem je žnjim vred nadaljevala razgovor z Jožefom. Bilo je že čez poldan. Carica ni niti opazila, da je minila poltretja ura. Želodci potnikov so se pričeli oglašati. Prvi se je spomnil Bezborodko, šel v stanico in pošepetal Potemkinu nekaj besed. Knez je prišel v zadrego ter se ugriznil v ustnice. Katarina je uganila njegove miali.

— Grof, — obrnila se je k Falkensteinu: — bi-li ne bilo dobro, da kaj použijemo pred odhodom k mojim galeram?

— Kakor vam drago! Že Dante je rekel, da se mora še le roditi rod, kateremu ne bode usojeno umreti. To se nanaša ravno na vas in na nesmrtno potovanje vaše . . .

(Pride še.)

Najnovejše vesti.

Trst 13. Minister za železnice vitez Guttenberg ostavil je Trst danes zjutraj. Na kolodvoru sv. Andreja so se mu poklonili namestnik Rinaldini in načelniki raznih uradov.

Reka 13. V Wöhrichshofenu je umrl znani, Hrvatom toli neprijazni opat in župnik dr. Kajetan Bedini.

Berolin 12. „Norddeutsche Allg. Zeitung“ javlja, da zvečer dospe sem iz Pariza voditelj ruskega ministerstva za vnanje stvari Šiškin ter da se odzove povabilu državnega kancelarja na obed.

Berolin 12. Danes se je odprla nemško-avstrijska konferenca v varstvo obrti. Zborovalce je pozdravil državni podtajnik Roth, rekši, da državna vlada gre za tem, da se mednarodnim potom uravna varstvo obrti.

Carigrad 13. Položenje na Kreti je postalo zopet bolj vznemirljivo vsled vedenja Mohamedancev.

Vojno ministerstvo je podpisalo pogodbo, sklenjeno z ravnateljem družbe Crédit Fonciere v Odesi za nabavo 2000 konj za topničarstvo.

Še vedno zapirajo razne osebe, ki so postale sumne po mladoturškem rogoviljenju.

Trgovinske brujavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7'43 7'45 Pšenica za pomlad 1896 7'65 do 7'67 —. Oves za jesen 5'60—5'62 Riž za jesen 6'40—6'42 Koruza za sept.-okt. —. —. —. Pšenica nova od 78 kil. f. 7'30—7'35 od 79 kil. 7'40—7'45. od 80 kil. f. 7'45—7'50 od 81. kil. f. 7'55 7'60, od 82 kil. for. —. —. —. Jačmen 5'20—5'25 prosa 5'45—5'50.

Pšenica. Dobro povpraševanje, ponudbe živahne. — Prodaja 40.000 met. stot. 8—5 nvč. dražje. — Vreme: lepo.

Praga. Noradmirani sladkor for. 11'75, oktober-december 11'85 mirno

Havre. Kava Santos good average za oktober 62'25 za februar 62'25 jako stalno.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst s carino vred edpopoljšatev precej f. 54'50 —. Concoasse 85'75 —. Četvorni 84' —. V glavah sodih 87'50 —.

Hamburg. Santos good average za oktober 50'25 za december 50'25. za maro 1897. f. 51'75.

Dunajska borza 12. oktobra 1896.

	danes	včeraj
Drjavni dolg v papirju	101.15	101.30
„ „ v srebru	101.35	101.35
Avstrijska renta v slatu	122.45	122.55
„ „ v kronah	101.20	101.20
Kreditne akcije	363.50	363.10
London 10 Let.	119.90	119.90
Napoleoni	9.54	9.54 1/2
20 mark	11.76	11.76
100 italj. lir	44.45	44.47 1/2

ŽELEZNISKI VOZNI RED.

a) Drjavna železnica. (Postaja pri sv. Andreju Od dne 1. oktobra 1896.)

ODHOD:

6.30 predp. v Hrpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
6.35 „ v Hrpelje, Rovinj, Pulj, Divačo in na Dunaj
4.40 popol. v Hrpelje, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj.
7.30 „ v Hrpelje (in od Hrpelje brzovlak v Pulj, Divačo, na Dunaj, v Beljak.)

Lokalni vlak ob praznikih:

2.20 popol. v Divačo.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divačo, Hrpelje.
9.50 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Hrpelje, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Beljaka Ljubljane.

Lokalni vlak ob praznikih:

8.35 popol. iz Divačo.

Dr. Venceslav Svoboda

zdravnik

Via delle Poste nuove š. 6

ordinira predpoludne od 11. do 1. pop.
popoludne „ 3. „ 4. „

Borzni trg št. 14.

Sedanja razstava:

Divno potovanje
križem Kitaja in
Japonske.

Videti je Hongkong,
Pekine, Shanghai itd.
Jako interesantna
serija. Ustopina 20 n.

Zaloga pohištva

tvrdke Alessandro Levi Minzi
Trst, Via Ribergo, 21 in Piazza Vecchia št. 2

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustriran cenik zastojni in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Velika Inomost-ka 50 nč. loterija

Glavni dobitnik

75.000 kron

v gotovini z odbitkom 20%

Srečke po 50 nč. priporočajo: Giuseppe Bolaffo, Alessandro Levi, Mandel & Co., Girolamo Morpurgo, Ign. Neumann, Marco Nigri, Enrico Schiffmann.